

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de dōne ori pre septemana: Duminică și Joi'a. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditiua foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cătra expeditiua. Pretiulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 94. ANULU XIX.

Săbiu, in 25 Novembre (7 Dec.) 1871.

tru celelalte părți ale Transilvanie și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două'ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia' repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Articuli anonimi.

IV. Lupt'a pre câmpiele Boemiei au fosto nericita pentru armele imperiului. Prussianii tabariseră pāna înaintea Vieni și a Pojonului, Klapka, unu esilatungurescu, amenintiaso cu legiunea ungrésca în părțile nordice ale Ungariei. Trupele italiene, cu tōta victori'a dela Custozza, inaintau prin regatulu venetianu spre a dá „lovitur'a de mōrtē“, dupa cum se dicea în unu documentu prussianu. Tōte elementele aceste au fosto pornite spre total'a distrugere a imperiului și ele si-au aflatu capetulu în pacea cea scumpa dela Nikolsburg și Prag'a și în cederea părtiloru italice venetiano-lombardice.

O sguodire asiă puternica nu potē nici decum sa remana fără de influentia asup'r'a politice interne. Abiă a încetatu cea din urma bubuitura de tunu și în Ungari'a cea cu reserva pāna aci se da ocaziunea unei demonstratiuni de loialitate. Vre-o 80 mii de ómeni asteptau în 14 Iuliu pre imperatés'a la gar'a drumului de feru din Pest'a și o intempinā cu eljeneri. Acést'a fu atunci indata explicata de multi dreptu de unu semnu despre schimbāri mari în politic'a interna și în specia în ceea ce privesco Ungari'a. Deák și Andrassy plēca (în 22 Iuliu) la Vien'a spre a conferi cu Belcredi, carele balantiaso în totu decursulu guvernului seu și sternisio tōte afectiunile pentru federalismu, și carele se vede ca nu au potutu est' la nici unu rezultatu, pentru ca Deák se întōrse curendu la Pusta St. Laszlo: iera „Pesti Napló“ de pre atunci se plānge energicu asup'r'a regimului și pretinde apoi mai departe că Ungari'a se fia consultata la facerea păcei cu Prusii'a. Dara deca Andrassy și Deák nu reesira, alti aristocrati unguri nu slabiau în Vien'a pre barbatii de influentia cându cu sfaturile, cându cu amenintāriile lor, pāna cându cumpan'a a și începutu a bate în favōrea lor. Pentru ca nu multu dupa acést'a incepu diariile a spune, ca planulu lui Belcredi de a imparti imperiulu în patru grupe cu diete generale și cu unu senatu de delegati în centru e privitu de o „invechitura“. Lānga aceste se ivescu scirile reinnoite despre unu ministeriu respunsabilu ungrescu. Dualismulu incepe a deveni fapta.

Reichsratistii de dincolo de Lait'a le vedeau cu mare durere tōte acēte, pentru ca scieau ca la centralisatiunea germanistica a imperiului întregu nu duce calea pre carea voieau cei din Ungari'a sa pornesca. Dara pentru ca sa aiba unu spriginu în contr'a unu federalismu cu majoritate slavica, dupa cum aru fi rezultatu din planulu Belcredianu, s'au invoitu a-si plecā cerbicea sub furcile gandine ale dualismului și a se invoi cu pretensiunile Ungariei.

Asiā dara si umbr'a sperantiei de o reabilitare a sistemului fosto óre-cāndu, că si Troi'a lui Priamo, incepe a disparē.

Pre acestu tempu cându decursera și decurgeau aceste, Metropolitulu rom. gr. or., de siguru că barbatu alu natiunei romāne din Transilvani'a, fu chiamatu la Vien'a, de unde se si întornase asiā de Ingraba încātu dupa aceea potū luā parte la Adunarea generale a Asociatiunei nōstre transilvane pentru literatur'a și cultur'a poporului romānu, tēnute în acelu anu în Alb'a-Iuli'a.

Serbarea acést'a nationale, cu ambii metropoliți în frunte, cu o inteligentia numerosa, ni aducemu aminte, erā că unu sōre bine-facatoriu și promitatoriu de bune sperantie între noorii viscolosi politici de pāna aci. Durere ca seninulu acést'a frumosu și promitatoriu nu fu de o durata mai îndelungata, si nu încunūnatu de implinirea dorintieloru nōstre nationale.

În diu'a a două' dupa siedintia, unu cetatiianu din Alb'a-Iuli'a fu asiā de ospitalu, încātu la esirea adunarei din biseric'a unde se tēneau siedintiele, invitā în un'a din incaperile edificului scōlei, pre cāti numai potū la unu apertoriu, și acolo, adunāndu

intemplarea pre lānga metropoliți și alti frontasi ai inteligentiei, pre mai multi din cei ce luara parte la adunare, se vorbira, cum se intempra la asemenea ocazioni, multe de tōte. Lucru firescu, pre acele tempuri, că discursulu sa vina si asup'r'a miscārilor politice. Metropolitulu gr. or., că unulu ce fusese atunci la Vien'a și că unulu ce cunoscea situatiunea asiā dicāndu dela isvoru, aratā în vre-o câte-va cuvinte starea lucrurilor dupa cum o a coprinsu din cele ce a auditu, și în legatura cu cele intemprate în tōmn'a trecuta și în tempulu urmatoriu dupa aceea, consiliā celor de fatia ca nu e acum tempulu ilusiunilor și adause, ca intieptiesce au urmatu românii dela diet'a din Clusiu cu aparerea în dieta, cu votulu separatu și cu resolvarea lor pentru activitate.

Ce-si voru fi cugetatu unii din cei ce erau de fatia și erau, dupa cum s'a vediatu mai târziu, totodata fideli servitori ai ultramontanismului și feudalismului, inca de pre atunci, nu scimu. Amu avutu inse ocaziune sa vedemu și sa audimu, odata, ca atunci si mai târziu, la prāndiulu particularu din gradin'a „dela sōre“, erau fōrte multiamiti cu tōte câte audira, — ca 'si esprimā chiaru metropolitulu gr. cat. aprobarea sea la tōte, repetāndu ceea ce a mai dișu și în tōmn'a anului 1865 în Clusiu: ca frati'a sea Metropolitulu Andreiu sa fāca ce-va afla de bine, pentru ca dēnsulu scie ce sa fāca, iera elu (Metr. gr. cat.) nu se pricepe în lucruri de acestea; mai departe ca cestu din urma va aproba tōte câte va face frati'a sea, căci „ce face fratele Andreiu e bine facutu“. De alta parte inse amu esperiatu, cadin cei ce au fosto de fatia în aceea di au denunciatu publicitātie și prin acést'a indirecte guvernului, ca românii cu ocaziunea Adunarei literari au tēnutu și adunare politica, unde s'au tratatu de caus'a nationale. (Vedi „Conc.“) Scopulu se vede a fi fosto la tōta intemprarea discreditarea Metr. Andreiu înaintea regiunilor inalte, pentru ca nu scie padī discretiune. Ei credeau ca de aru succede în susu cu discreditarea, în josu la poporu voru lucrā ei, și asiā delaturāndu pre mai nāinte fostulu alu loru frate Andreiu, sa ne doca ei apoi pre calea celei mai de aprōpe reactiuni ultramontane feudale germanisatoriā.

Planulu se vede din tōte amenuntele intemprate că au strabatutu la lumina, ca erā facutu cu o astutia dēmnă de celu mai umbrosu iesuitismu, căci unii din cei ce fusera de fatia la Alb'a-Iuli'a, cu desconsiderarea celor petrecute acolo, constituē unu comitetu secretu în Blasiu și de aci impartiescu provocāri secrete la subscrierea unei suplice compuse de Baritiu și Ratiu, prin carea sa se cēra câte de tōte dela Majestatea Sea.

Si carea fū și procedur'a la cererea subscrierilor? Unora li se spunea, ca Archiereii sciu despre acést'a, dara densii voru că sa nu se compromita iatia cu regimulu; altora li se spunea ca Metropolitulu gr. or. s'a certatu cu óre-caro persōna însemnata la Alb'a-Iuli'a pāna la cutite și alte de felulu acést'a, numai spre a capetā subscrieri și a potē trece maiemutiile iesuitice în fruntea natiunei spre a o conduce.

S'a intempratu inse atunci de cetatiienii romāni din Brasiovu au simtitu curs'a si au cunoscutu imbiarea cea nepotrivita a unoru individi neapți pentru conducerea unel cause nationale și asiā în 12 Novembre 1866 rupu plenipotinti'a deja escamotata de Baritiu din mānile lor și despre acést'a insciintieza telegrafice pre redactiunea acéstui diariu, carea indata ce primesce depesi'a si serie urmatōrele.

„Înainte de tōte constatāmu cu bucuria, ca acēsta depesia telegrafica e cea d'antāiu, ce o am primitu în limb'a nōstra romana. Totu odată inse constatāmu și dorerea nōstra pentru cuprinsulu a-

cestei depesie telegrafice, care documenteza corarea cea gresita, ce si o alesera unii spre conducerea causei nationale. Depesi'a acést'a telegrafica nu ne mai ierta a nu aduce la sciinti'a cetitorilor nostri, că unii corespondinti ai „Gz. Tr.“ au inceputu a improscā de unu tempu încōce pe Archiereii și pre alti barbatii onesti și meritati ai natiunei cu felurite bārfelē și întro alle a innegri pre Archierei, că si cum acēsti'a s'aru fi retrasu dela conducerea causei nationale; nu ne mai ierta a tacē despre impregiurarea, cum s'a constituitu în Blasiu unu comitetu de inteligentia nationale romana sub presiedinti'a canonicului Ioanu Fekete și actuariului ei Dr. Bobu care au tramisu catra protopopi provocāri spre subscrierea unei plenipotintie pre numele celor doi domni numiti în susu-atins'a depesia telegrafica și spre adunarea de bani pentru acoperirea speselor acelor-a, sub cuventu ca natiunea (?) i alese siesi de deputati; cum colportatorii acestei plenipotintie se încumetara a se provocā la Archierei, că cum acēstu lucru, s'aru face cu scirea și invoirea lorū numai ca sa capete mai multe subscrieri, cum tōte acestea se facura și se colportara întru ascunsu; cum în 2 Oct. c. n. acei doi deputati au fosto la Săbiu; și au petrecutu aici mai multe dīle, dara nu au datu facia cu Archiereulu nostru ci numai ocaziionalmāte s'au inteloitu cu unii și altii din barbatii nostri, dar nici acestor'a nu le descoperira intentiunile amblārei lorū pela Săbiu; cum apoi acēsti deputati s'au rogatu de innaltulu Guvernu ala țierei pentru esoperarea unei audintie la Majestate, dar nu au capetat'o; cum în fine Guvernu țierei au venitū în urm'a acelui Comitetu ala canonicului Fekete și au luatū mesuri pentru încetarea lui, că a unei corporatiuni ce invōlva delictulu turburārei păcei și ordiuei publice.“

„În faci'a unoru impregiurāri asiā de grave și seriōse trebuie cu multiamire sa laudāmu tactulu celu finu politicu alu fratiloru nostri Brasioveni, cari intielegendu și convingāndu-se, ca subscrierea plenipotintiei cestiunate nu se intempra cu scirea și invoirea Archiepiscopului lorū, că a unui'a din cei doi presiedinti ai congreselor nationale, precum și convingāndu-se ei pre deplin, ca asertulu lui Baritiu despre Es. Sea P. Metropolitulu alu nostru, că si cum acést'a ar fi avutu cu o persōna innalta de nationalitatea nōstra, la Belgradu, cu privilegiulu adunārei anuale a asociatiunei literarie rămāne, o cēta pāna la cutite, — este o minciuna și scōrnitura obrasnica și au retrasu subscrierile și plenipotinti'a o au nimicitu.“

„Iera asiā dara unde au adusu „Gazet'a“ și ómenii ei caus'a cea santa și pāna acum cu atāt'a pietate portata a multu cercatei nōstre natiuni!“

„Din tōte câte scimu despre afacerea acelei plenipotintie, nu potemu alt'a decâtu sa constatāmu acelu adeveru, ca si „Gazet'a“ și partisanii ei se potu convinge, ca nu facu ei natiunea romana din Ardēlu, ci numai o fractiune ne'nsemnata, carea lucra pre ascunsu gonindu numai interese particulari.“

„Natiunea nōstra romāna se tēne strinsu de conclusele congreselor ei nationale; ea a primitu cu cea mai mare multiamire actiunea deputatiloru și regalistiloru romāni dela diet'a din Clusiu, pentru ca acést'a au desvoltatu pre terenulu legalu o activitate respectabila; ea nu cunosce și nu primesce în sinulu seu lucruri ascunse pentru ca caus'a ei este drēpta că lumin'a pentru ca ea voiesce sa iēsa din întunereculu în care o au condamnatu tempu cei vitrigi.“

Contra-declariatiune!

Cu respectu la declariatiunea dlui redactoru alu „Federatiunei“ nr. 116, în care elu, provocāndu-se la descopeririile facute înaintea dlui septemviru Puscariu și a dlui Lazaru Ionescu (va se dica

— vorba totu a fostu!) demintiesce încatu-va corespondința Y. data ca răspunsu la corespondința I. din Alb'a-Iuli'a, — suntemu in positione de a declara si din partene, ca isvorulu acelu răspunsu nu este dlu I. cav. de Puscariu, si ca — dupa cum suntemu din mai multe isvóre informati — dlu redactoru alu „Federatiunei“ descoperirea sea susu amintita n'a facutu numai inaintea dloru Puscariu si Ionescu, dara si inaintea altor'a mai multor'a cari — si voru face datori'a sea constatându, ca dlu redactoru alu „Federatiunei“ aru fi mai adaugatu si aceea, precum ca autorulu corespondinței I. pâna atunci n'a scrisu nici odata in „Federatiunea“, si ca dupa estrea răspunsului I. in „Tel. Rom.“ dlu redactoru alu „Fed.“ — vrendu sa dea descoperirii sefe alta directiune a disu, ca descoperirea sea a potutu sa fia si numai o gluma. —

Contradeclaratiunea de mai susu este la o „Demintire“ data de dlu Redactoru alu „Federatiunei“ carea e de cuprinsulu urmatoriu:

Demintire.

In Nr. 89 din 7/19. Nov. 1871. „Telegrafulu Romanu“ Corespondintele Y. din Pest'a, in articolulu cu data din Alb'a-Iuli'a, 10. Nov. a. c. dice:

(Citêza cuvintele din „T. Rom.“)

Vediendu acêta asertiune, precum si demn'a indignatiune espressa in „Declaratiunea“ din Nr. 90 „Telegrafulu Rom.“ a Prêstimatului D. protop. Ioanu H a n n i ' a, me semtu detoriu a declara si eu la rondulu meu, ca Onorab. D. H a n n i ' a nu este autorulu, nici tramitatorulu corespondinței din cestiune, publicata in Nr. 106 „Fed.“, ba declara ca de cându me ocupu pre terênu diurnalisticu, ca Redactoru, n'amu avutu onôrea d'a primi nici macaru un'a singura data dela D. H a n n i ' a vre o scrisóre, nici chiaru privata, cu atâtu mai pucinu vre o corespondința, — prin urmare n'amu potutu dice, nici cam disu cuvintele (relativu la protopopulu din Sabiu) cuprinse in corespondința din „Telegr. Rom.“ Asertiunea resp. dara este insinuatiune tendentiôsa si scornitura maliôsa.

Publiculu romanescu scie ca eu, cu dôua ocasiuni, in dône procese de presa, ce avusemu, intre altele mai multe, inaintea Curtii juratorulu din Pest'a, amu refusat cu persistința, a spune numele autoriloru articoloru incaminati; cum dara asi pot spune numele corespondinților mei, espunendu-i la persecutiuni si neplêceri? Acêst'a nu amu facutu si nu voi face pre câtu timp voi fi Redactoru.

Asupr'a corespondinței din cestiune amu vorbitu cu D. cav. Ioanu P u s c a r i u, consiliariu la Curia reg. fiindu de facia si D. deputatulu Lazaru I o n e s c u, sa spuna D. cav. Puscariu, — căci isvorulu celu directu alu corespondinței din „Tel. Rom.“ nu pôte fi altulu decâtu numai D-s'a — sa spuna D. dep. Lazaru Ionescu, de amu pronunțiatu eu cuvintele „unui barbatu — protopopu neunitu din Sabiu — care sta in fruntea trebilor biser. aprôpe de mitropolitulu,“ cari suntu totu atâtêa scorniture.

Atât'a inse trebue se observu, ca dd. activisti, catraniti, precum suntu, pentru ca li s'a trasu dunga preste socotele — au inceputu in desperatiunea loro, a luá recursu si la minciuni, improscandu cu tina in toti aceia, cari se paru a li stá in calea nestemperatei porniri spre nu sciu, ba nici ei nu sciu, ce felu de activitate inca nedefinita, — ceea ce s'a doveditu si din falsele asertiuni relativu la procederea comitetului ad hoc din Sabiu etc, si ceea ce nu li face onôre.

Pest'a 18/30 Noemvre, 1871.

A l e s a n d r u R o m a n u, R e d.

E. ce-va de totu, si remâne ca unu si curiosu si caracteristicu in afacerea acêst'a si impregiurarea, ca domnulu redactoru alu „Fed.“ si-a esprimat si parerea de reu pentru trecerea cu vederea preste cuprinsulu corespondinței sefe, din Alb'a-Iuli'a, carea a datu ansa la coresp. nostra din nr. 89, alu căru cuprinsu deca lu cunoscea mai bine, denêga publicarea coresp. Dara pentru aceea totu au mai publicatu in nr. 114 altu scandalu de felulu celu dintâiu, numai ceva mai mare.

Aici locm'a se potrivescu:

„Ori te porta cum ti-e vorb'a
„Ori vorbesce cum ti-e portulu“,
câci altmintrea nu-ti va mai crede nimenea nimic'a si prin urmare nici declaratiunei celei s o l e m n e ce se publica in nr. 114 alu „Fed.“ nu i se va atribui nici o insemnatate.

Câtu pentru filosofii onor. redactorulu „Fede-

rationei“, aplicata la referintiele intre activitate si passivitate, reflectâmu pre scurtu, ca dung'a e totu asiá de grôsa si pôte mai grôsa ce-va si preste socotel'a passivistiloru si durerea aru trebui sa fia comuna si unor'a si altor'a, dara nu din punctulu de vedere alu resbunării, ci alu tristei realități, ca se lucra spre detrimentulu natiunei in favôrea intereseloru straine.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a casei deputatorulu din 22 Noemvre se anuncia mai întâiu unele petitiuni cari se tramitu comisiunei respective. P. M o r i t z ascerne unu priectiu de lege despre abrogarea regalului de crâjmaritu; acela-si deputatu presinta si unu proiectu de conclusu in urm'a căruia sa se esmita pentru esaminarea si aprobarea proiectului lui de lege unu comitetu de 15. Se va tipari si distribui.

Dupa aceste responde ministrulu de interne V. T ó t h la interelatiunile deputatulu Dr. Pavlovics. Dupa aceea cas'a trece la ordinea dilei, la care sta desbaterea speciale despre legea industriale.

§ 84 si 85 se cetescu si primescu. In momentul acêst'a apare Fr. Deacu in casa si se intempina din tôte pârțile cu eljenuri tumultuôse. Dupa asiediarea încatu-va a tumultului se continua desbaterea. §§ deosebiti pâna la § 102 inclusive se acceptêza mai fâra modificatiuni.

In siedinti'a din 23 Noemvre se cetescu si aprobêza protocolulu siedintiei precedente. Se anuncia mai multe petitiuni. M. ministrulu W. T ó t h ascerne unu proiectu de lege voluminosu in afacerea completării compleesului drumuriloru de feru unguresci.

Dupa resolvirea cătoru-va afaceri de interesu secundariu se continua desbaterea legi industriale.

La § 103 alineu n, se incinge o desbatere lunga si viva. I. G y ö r f f y propune la punctulu acêst'a urmatorulu adausu: „Legile privitóre la afaceri de presa remânu provisorice in vigóre si se sustienu numai dispositionile relative la scautiuni. K. T i s z a, M. I o k a y, si I. S c h w a r z primescu de asemenea cautiunea de superflua si consentu de aceea cu propunerea lui Györffy. Dupa ce mai vorbira mai multi deputati pro si contr'a propunerii cestui din urma numitu se trece la votisare. Textulu originale se respinge cu 118 cñtr'a 108 voturi. Steng'a erupse la publicarea acêstui rezultatu in eljenuri tumultuôse si pretinde votisarea despre propunerea lui Györffy. Votisarea urmêza; de ôre-ce in acêstu restempu deputatii, cari se aflau pre coridóre, aparura in casa, se afla drept'a iêra-si in majoritate si propunerea lui Györffy se respinge cu 136 sontr'a 109 voturi. Prin aceea caditura asiá dara acêstu § cu totulu. Neliniseca in casa cresce din ce in ce. Se facu propuneri diferite din tôte pârțile, cari remânu inse neaudite in tumultulu comunu. In fine se radica Fr. D e a k u: si propune tramiterea acêstui § la comisiunea de 15 spre o nôua elaborare, ceea ce dupa o scurta desbatere se si primescu.

In siedinti'a de astadi a casei magnatiloru se acceptêza in desbaterea speciale legea de vonatu.

In siedinti'a din 24 Noemvre se resolvescu, dupa finirea formaliloru obicinuite, unele afaceri pentru noi fâra interesu si dupa aceea ascerne Ad. E r k ö v y § 103 din legea industriale de nou formulatu din partea comitetulu de 15. § are editiunea cea vechia si dispune numai: cautiunile diurnaleloru suntu suspendate pentru Ungari'a, pentru Croati'a remânu in valóre dispositionile de pâna acum. Propunerea comitetulu se acceptêza fâra desbatere.

Dupa aceste trece cas'a la desbaterea § 6 si 10 din legea colonistiloru, cari dupa o scurta desbatere se primescu in editiunea comitetulu, cu ce siedinti'a se si incheia.

Ce e dreptu nu-e pecatu.

M u r e s i u - O s i o r h e i u 18/11 n. 1871.

(Urmare din nr. 92.)

Unulu dintre acei 3 pasivisti incepù a relationá si relationá chefulu seu — sasu — in presentia mea, inca a unui românu si a altor 3—4 sasi nu numai cele petrecute in siedintiele publice ale conferintiei, ci si cele audite in conferintie secrete, si chiaru si ce audise dela unele persône intre 4 ochi. Mirarea mi fu eu atâtu mai mare, cu câtu acelu

domnu românu este unu ampoiatu si avuse atunci servitiu publicu de 5 ani. Dara de asemenea usurintie si minte necôpta amu mai datu eu la opozitionali, dintre carii unii vrêu a figurá de conducatori, altii abuzêza cu numele de zelosi nationalisti; ba amu vedutu corespondinție de asemenea natura chiaru si in foi publice. Mi aducu bine aminte de bucuri'a ce se vedea atunci pre fetiele sasiloru in acelu orasiu pentru conclusulu de passivitate adusu de acea conferintia. Dara sa auda inca onoratii lectori ce urmare a avutu acea decretare de passivitate numai pentru locuitorii români din acelu orasiu si din scaunu.

La judecatori'a scaunale erá atunci si este astadi presedinte unu sasu, la cea orasiana erá si este inca asemenea unu sasu. Acêsti 2 sasi traiau intre sine in mania de câtu-va ani, si unulu puneu celu'a-laltu pedeca in multe. Dupa decretarea passivității venit dlu'a alegerei de deputatu, cându cei'a-lalti sasi se posera pre lângu cei 2 invrasbii si dopa multa ostenêla i impêcare, acum tratescu in amicitia consultându-se in afacerile ce le au, si in locu de a se alege de deputatu unu românu, se alese unu sasu.

In vâr'a anului acêstui'a me intelnui cu fostulu odata celu mai mare passivistu dintre cei 3 memorati deputati binevolenti la conferintia din Mercurea, carele in discursu despre acêta conferintia mi dise: „bateru nu aru fi mai fostu nici conferintia etc.“

Dara sa me intorcu iêra la subtilulu corespondinte din „Federatiune.“

Acêstu superintieptu si plinu de finetie — corespondinte vorbesce de lingái ce i-aru avea Archiepiscopulu Siagon'a. Aici ne vine a aplicá la acêstu I. dis'a din limb'a germana „Unser Herr Gott hat viele Kostgänger!“

Pre Metropolitulu Siagon'a, au cutezatu coresp. I. alu insultá? Elu ce e dreptu pâna acum au mai fostu insultatu de unii neciopliti, si elu le-au suferitu tôte pôte cugetându in sine: Asiá platescu lumea! dar' elu pôte fi superbu, căci barbati mari cari se ostenescu si asuda, si au fapte mari pentru istoria, au in viétia si inimici, — cei cari nu facu nimic'a, fia ei in ori-ce stare inalta aru fi, nu au nici inimici. Dara ast'a au mersu pâna acum, de acum incolo inse noi cá fii credinciosi si recunoscatori nu vomu suferi mai multu, cá nisce maliôsi, sa insulteze pre parintele nostru sufletescu bonu si atâtu de folositoriu natiunei sefe, si provocâmu pre corespondintele I. sa arate cu dovedi relele ce le-au facutu Archiepiscopulu nostru natiunei pre terênu politico-natiunale, pre cum si aceea, ca acei'a cari nu facu numai vorba multa si gôla, nu cladescu munti de auru in aeru, nu injura mereu in drept'a si in steng'a, ci cauta asi face detori'a câtra drepturile lor corespondindu numai detorintielor loru cá nationalisti buni, iêra facându-si datori'a câtra statu, si implinescu sacrele datorintie de cetatiani buni, in ce tipu suntu lingái? Iu provocâmu mai incolo sa ne faca cunoscute meritele lui pentru statu, pentru binele comunu si pentru natiune, de cari elu trebue sa aiba multe, de ôre-ce are fruntea de a injurá pre altii.

(Va urmá.)

J a d a n i u in Octobru 1871.

Alegerea de preotu in comun'a J a d a n i u efepitoita in 3 Octobru st. v. a. c. este unic'a in felulu seu. Este de insemnatu ca actulu alegerei a decursu sub auspiciulu presidialu, a prea binemeritatulu domnu protopopu alu Temisioerei M o l e t i u D r e g h i c i u. Dara sa incepemu dela inceputu.

Onoratul publicu va fi cunoscutu ca parochiele (dône) din Jadaniu, au devenitu vacante, si se administrêza prin unu capelanu, carele afara de patim'a betiei si o portare câtu se pôte de scandalôsa, nu posiede nici o calificatiune. Ceea ce se pôte vedé, chiaru si din recursulu densului, aici in copia alaturatu. Dlu protopopu deschise pre ambele parochii — cum se esprima preacinsti'a sea — „r e d u s e“, faimosulu concursu din diurnalulu „A b i n ' a“ nr. 65. a. e. f. á r a de scirea comitetulu parochialu, si asiá nici aflá cinsti'a sea de lipsa, a pune ôre-si care-va conditioni de calificatiune, de si parochiele reduse din Jadaniu, suntu dintre cele m a i d e f r u n t e si m a i b i n e d o t a t e, din intrêg'a provincia metropolitana.

Recursera apoi 11. petitori, intre acêsti'a câtu-va cu maturitate a si testimoniulu de

ca calificatiune pentru parohiale cele mai de frunte. — In dnu'a alegerei si d. protopopu in facia locului, unde preacinstia sea avu pucina neplacere, din partea respectivului comitetu parohialu, pentru ca s'a deschis concursulu fara previ'a contielegere cu densulu in privinta conditiunilor de calificatiune, si pentru ca comitetulu — in contra opintirilor dlui protopopu de a viri in candidatia si pre clientulu seu — pre administratorele celu necalificatu, — statea mortisio pre langa candidarea n u m a i a c e l o r u m a i c a l i f i c a t i d i n t r e r e c u r e n t i . Se pasi acum la votisare in sânt'a biserica; dara abia votara 6. alegatori pentru unu candidatu forte aptu si calificatu cu 8 clase si maturitate, — cându deodata erumpsera cati-va din parti'a aburata a administratorului, si incependu a trenti si a sugruma pre cei mai de frunte si onesti alegatori, — incatu rupsera si unu prapore de langa scaunulu archierecu — : fapticu alungara pre toti omenii de omenia din biserica. Si — ce a facutu dlui protopopu — marele canonistu, la unu astu-feliu de actu scandalosu si ne mai pomenitu? Ieta responsulu: in locu de a s u s p i n d e actulu de alegere si a d i s o l v e sinodulu parohialu, dupa cum prescriu tote legile din lume, si dupa cum cerura si cei alungati dela alegere, in protestulu lor: preacinstia sea, asa de bine a c o n t i n u a alegerea, caci observu, ca acum mergu trebile — bine, remanendu in biserica cei ce se adapara tota noptea la administratorulu, cari toti voteza pentru clientulu protopopescu. Dupa ce incursera 80. si cate-va de voturi aburate, preacinstia sea avu consciintia de a incheia actulu de alegere, ca si cându acel'a aru fi decursu in celu mai bunu rondo, ma capacita si pre membrii de incredere, a subscriu protocolulu acestui actu ilegalu si scandalosu. Dara cu acest'a d. protopopu inca nu si-a pusu corón'a fromosei lui proceduri. Preacinstia sea merse si mai departe, Ieta cum: avendu actulu acest'a de a fi censuratu prin scaunulu protopopescu — se intielege de sine sub presiedinti'a preacinstiei sele, — nu se rusina a abusa de pusetiunea sea, ci folosindu-se de nepriceperea membriloru de facia i amagi in catu toti aflara procedur'a sea de c o r e c t a si actulu de l e g a l u si v a l i d u !!! In care intielesu s'a si susternutu venerabilulu consistoriu spre aprobare si intarire!!!

S'a intemplatu acest'a in eparchi'a romana gr. or. a Aradului, in protopresbiteratulu Temisiorei in anulu Domnului 1871. ier' dupa introducerea statutulu organicu in alu 3-lea. Cine nu crede ca astadi s'a potutu asiá ce-va intempla: intrebe pre d.d. membrii si scaunulu protopopescu, cari au fostu de facia, la pertractarea causei acesteia; seu merge la Aradu si convinga-se din incesi actele referitoare la caus'a acest'a, cari trebuie sa se afle in archivulu consistorialu. —

Apoi mai indresnesca cine-va a dice: ca dlui protopopu Meletiu Dreghiciu nu este celu mai bunu protopopu; si ca preacinstia sea nu se interesaza de — p r o m o v a r e a (?) c u l t u r e i si a m o r a l i t a t i e i i n t r e p o p o r u ; seu ca densulu nu se tiene mortisio de statutulu organicu si cele-lalte ordinatiuni sustatatoria; in fine ca preacinstia sea n'a avutu dreptu in nr. 73 alu „Albinei“ a classifica de „o m e n i f a r a d e c a r a c t e r u “ , „ d e f a i m a t o r i “ si „ c a l u m n i a t o r i “ in fine „ n e d e m n i d e o n o r i f i c u l u p o s t u “ pre cei „Doi asesori consistoriali“, cari in nr. 69. totu alu „Albinei“ avura neobrasnicia de a reflecta la unele pasagie din concursulu, ce l'a escriatu preacinstia sea, pentru ocuparea celoru doue parohii reduse, din comun'a J a d a n i u .

D'a! amu dori sa cunoascemu pre acei nemernici, cari dupa unu asemenea actu — l e g a l u , — cum este cestu de sub intrebare, — aru poté demonstra „ m i s i c l i e t e “ — cum se exprima preacinstia sea — a acestui mare — protopopu!

P. S. Pre cându voiram a incheia corespondinti'a nostra, ni sost' scirea despre alegerea de preotu in I e z v i n u , totu sob priveghiarea dlui protopopu D r e g h i c i u .

Alegerea acest'a tocmai asiá s'a efepnitu ca si a nostra. Si acolo se faeu protesto, pentru partialitatea dlui protopopu, precum si pentru coruptiunile emise de administratorulu G e o r g i u P i g l e a , carele inca n'are nici o calificatiune, pre cându rivalulu seu o unu teneru aptu cu 8. clase si maturitatea. — Suntemu prea curiosi a vedé cum va decide ven. consistoriu, in causele aceste anorme;

caci nu potemu crede ca dora ven. consistoriu se va lasa a amagi de unu astu-feliu de protopopu, si sa intareasca de preoti astu-feliu de omeni — simpli si coruptatori de moralitate, si inca la cele m a i b u n e p a r o c h i i . La tempulu seu vomu comunica decisulu ce ni se va da la protestulu nostru. Cu asemenea atentiune vomu petrece si pertractarea alegerei din I e z v i n u . —

Mai multilocuitoridin comun'a J a d a n i u .

La invectivele „Telegr. Rom.“ nr. 87 si urmatori *).

Unu scandalu dintre scandalele cele mai gretoase si mai deploravere, se petrece de vre-o doue septamani inaintea ochiloru publiculu cetitoriu a „Telegr. Rom.“ si anumitu in nrii 87, 88 si 89. **)

Onoratulu publicu cetitoriu credu, ca va fi trebuitu sa-si deschida ochii sa veda, se va fi aflatu necesitatu sa combine die si sa judece; sum convinsu, ca nimenea — catu de putienu cunoscutu cu impregiarile si persoanele si nepreocupatu — nu va poté dice alta decatu: scandalu si iera scandalu! ***)

Amu voitu sa vedu, ca ce dimensiuni va lua polemic'a, cu atat'a furia inscenata si ce finitu? pentru aceea amu statu privitoriu si ascultatoriu motu si surdu la tote insoltele, calumniile, injurariile ordinari, suspiciunariile, amenintariile etc. demne numai de o carcima dintre cele mai ordinari si de omeni beti *), dara nu de o scola a publiculu — ce aru trebui sa fia unu jurnal — nici de omeni cari se tiene luminati si cari stau in fruntea afaceriloru bisericesci a unui cleru.

Pre catu trebuie sa-mi marturisescu dela inceputu — parerea de reu, ca afacerea acest'a deploravere, nu s'au petrecutu pre acelu terenu, unde si pre care s'au inceputu adeca in „Albina“ **) de ore-ce numai atunci pote fi cine-va judecatoriu dreptu si nepartinitoriu, cându are inaintea sea tote actele procesulu autentice si nefalsificate dela inceputu pana la finitu; pre atat'a de alta parte trebuie sa gratulediu fratiloru si amiciloru mei, ca au lasatu terrenulu neutralu, ***) s'au trasu in cas'a loru propria si de acolo si-au versatu veninulu asupra mea — cine scia de cându adunatu? — pentru ca prin stratagem'a acest'a — propria in feliulu ei — celu putienu au localisatu incatu-va scandalulu. Din caus'a acest'a inse me vedu necesitatu a premitu unu scurtu istoricu alu lucrului.

In 22 Oct. a. c. parintele Vicariu archiepiscopescu N. P o p e ' a se chiotesi de Archimandritu, la care actu luai si eu parte.

„Telegrafulu Rom.“ in nr. 67 . . publica actulu acest'a si aduce in fruntea foiei ca par. N. P o p e ' a fu chiotesitu de „Archimandritu alu Archidieceesei“, iera in rubrica „Varietati“ dice ca: „chiotesia acest'a s'au facutu in urm'a unui conclusu alu sinodulu archierecu din estu anu.“

Dupa acestea apare in „Albina“ nr. 80 o corespondintia din Sabiuu dte 7 Oct. 1871. subsemnata cu: „Mai multi ortodocsi din Sabiuu si din pregioru“ in carea:

1. Se constata actulu chiotesirei de mai susu cu apriatele cuvinte: „O spuemu din capulu loculu, ca noue ca mireni ce suntemu pre putienu ne pasa de inaintarea acest'a a numitalui parinte, de ore-ce pentru noi nici potemu nici voimu a o pretinde si prin urmare suntemu liberi de tota jalu'sa.“

2. Se da notiunea unui Archimandritu, se arata, ca astfeliu de demnitate are intielesu pentru o monastire anumita, in carea calogerii monastirei alegu pre Archimandritulu si acest'a se chiotesesce

*) Modestu titlu, mai alesu pentru cine cere ospitalitatea coloneloru ca sa se apere in trensele. Red.

**) Seracu publicu dela „T. R.“! ce demnu esti de compatimire si ce fericitu e celu dela „Albina“, „Gazeta“ si „Federatiunea“! Red.

***) Si noi asiá amu dnu si dicemu de cându amu vedutu provocariile din „Albina“ si „Federatiune.“ Noi avemu consciintia iniscita pentru ca nu aici la noi s'au inceputu si provocatu scandalulu. Red.

*) Nota bene pentru cei ce au scrisu in „T. R.“ ca in viitoru sa se invetie a vorbi mai parlamentariu dupa modelulu ce le sta inainte. Red.

**) „Tel. Rom.“ nu e de vina. Red.

***) Carele? „Albina“ a luat partida si au inchisu altoru usa. Red.

apoi de Episcopulu seu Archiepiscopulu loculu, anumitu pentru aceea monastire si ca prin urmare nefiindu archidieceesa monastire nici Archimandritu alu archidieceesei nu are intielesu si.

3. Ca chiotesirea unui Archimandritu se tiene eschisivu de dreptulu Episcopulu seu Archiepiscopulu loculu, carele in privinta acest'a nu are trebuintia de autorisarea sinodulu archierecu si ca prin urmare amesteculu P. P. Episcopi sufragani in afacerea acest'a este o ingerintia ilegale.

(Bine aru face onorat'a redactiune a „Telegr. Rom.“ deca la loculu acest'a aru publica per estensum intréga numit'a corespondintia de pricepa, pentru ca si acei'a din publiculu cetitoriu a „Tel. Rom.“ cari nu tienu „Albina“ sa o pota cunoasce in intréga vinovati'a seu nevinovati'a ei *).

Trecu preste dechiaratiunea la 28 seu 29 de insi publicata in „Albina“ nr. 85, carea prin cate-va observatiuni facute la aceea dechiaratiune, au adusu pre dechiaranti in peru cu redactiunea „Albinei“, trecu dicu ca preste unu lucru cunoscutu din nr. 86 alu „Tel. Rom.“ si voiescu a constata — ceea ce onoratulu publicu scia deja — ca dis'a corespondintia din Sabiuu nr. 80 alu „Albinei“ au fostu de ajunsu ca sa rostogolesca asupra protopopulu Hanni'a o lavina de injurii de cele mai ordinari; au fostu de ajunsu ca „cati-va“ sa se afle „atacati“ prin acea corespondintia, dara totu deodata si indreptatiti a intru in familia mea si in totu nemulu meu si ca nisce furia, ca nisce hyene a se arunca asupra mea, asupra familiei mele si atotu nemulu meu ca sa ne stasia; a arunca asupra mea, asupra familiei mele si asupra nemului meu intregu cu tin'a tuturoru infamiiloru, a ne mangi, a ne desonora, a ne calumnia in „Tel. Rom.“ si apoi a ne face sentiintia de morte atatu morale, catu si fizice *).

Si apoi sa vedi consecintia logica minunata si principiu moralu de „ce tie nu-ti place, altui'a nu face“ acei precuviosi **), acei preonorati si pre docti, pana cându ei pre cei ce se subscriu ca „Mai multi etc.“ — intre cari primo loco me onoreza pre mine — i regaléza cu titulele onorifice: „paseri de nopte! buhe si soboli, cari se temu de lumin'a dilei ca dr . . . de tamai'a si pentru aceea nici nu cutediara a-si pune prestimatele nume sub manjiturile lor“; ei, ca sa nu cada in categoria acestor'a ce subscriu cu: „Unii dintre cei atacati“ ***), iera unu puin de cióra mai intiepletu decatu mam'a sea — ipissima propria verba — si acatia o cumpena de cinstitu-i ciocu. —

Cine suntu cei atacati, cine suntu, Unii dintre cei atacati? eu nu sciu, si cu atat'a mai putienu amu trebuintia sa sciu, cu catu eu pre nimenea n'amu atacatu si nu amu de a face cu persoane. Atat'a inse trebuie sa sciu si sa intielegu, ca cesti din urma trebuie sa fia omeni mari, omeni la potere, omeni cari porta sinodulu si congressulu bisericescu de sfóra ca pre nisce marionete, omeni dela cari atarna intréga esistintia mea, a familiei mele si a intregu nemului meu; pentru ca altmintrea nu mi-aru poté amenintia cu depunerea din oficiu, cu facerea de legi prin sinodu si congressu aplicavere numai la persona, familia si a totu nemulu meu, ca sa ne despote de totu ce avemu, ca apoi sa ne tarimu inaintea loru si sa le sarutam picioarele pentru cate o farmitura ce va cade de pre mes'a loru; ei trebuie sa fia mai infalibili decatu pap'a dela Rom'a; pentru ca altmintrelea nu aru poté sci ceea ce nu vedu, nu andu si chiaru ceea ce nu este. — Dara ei trebuie sa fia totu-deodata si omeni periculosi si fara de lege; pentru ca altmintrea nu aru amenintia cu sdobrea capulu — cu morte — cu maciuc'a — si cuvintele cele sante ale Scripturei, nu le-aru prochiama de principiu de jafu si de despoiare din partea celui mai tare asupra celui mai slabu *).

*) Bine aru fi, dara pote nu avemu spatiu mai tardu Red.

*) Atragemu atentiunea autorulu asupra articuliloru respectivi, pentru ca sa se convinga, ca acolo nu e vorba de familia si de nemu, ci de consistoriu si de archidieceesa, si ca unele neregularitati ce se intemplara pana de curendu, siediendu in consistoriu socru si ginerele etc. nu au vatematu simtulu „legalitati“ ca chiotesirea Archimandritulu N. P. Red.

**) Totu asta litulatura o gasimu si in „Federatiune. Grosse Geister begegnen sich.“ Red.

***) Fiindu numai patru insi ce mai trebuie subscrieri deosebite? Red.

*) Aici nu reflectamu, pentru ca nu ne privesce, a deverulu insa suntemu datori a-lu constata ca nici sinodele si congresele se porta de sfóra, nici deputatii suatu marionete; apoi ca nu voiesce nimenea sa te despote pre d-ta si pre ai d-tale suntu dovodi faplice din ver'a trecuta. Ce e dreptu nu e pecatu, Red.

Nr. „Tel. Rom.“ 87, 88 și 89, sunt plini de totu felulu de uriciuni *) descărate asupra mea și aruncate asupra familiei mele și cu totu nămulu meu, — și pentru ce acésta? Audi onorate publicu cetitoriu sa întielegi! Pentru ca — vedi dómne — eu, protopopulu Hanni'a, am scris și am publicat în nr. 80 alu „Albinei“ corespondința din Sabiu subscrisă cu: „Mai mulți etc.“

Nimenea nu afla lucru demn de câte-va rânduri, ba de unu singuru cuventu sa refrânga cele dișe și scrise acolo, sa bata pre cei „Mai mulți“ cu neadeverulu asertionilor lor în fatia — nu! ci domni cari s'au simțitu atacati, canta ca „cine“ au cutediatu sa scria astfel de adevăruri? și nepotendu-se legă de nimenea, se legă de mine, de protopopulu Hanni'a — de ore-ce mi cunoseu stilulu, me cunoseu pre mine și împregiurările; ca eu și până acum am mai eselat în mai multe asemenea scrieri, în diu'a chirotesirei — de pricina — mi-amu aretat învederatu neliniscirea animei — și pro coronide — eu sum capulu clicei din Sabiu.

O caricatura de portretu acésta în care, dien! de nu mi-asi fi vedutu numele de mai multe ori scrisu pre densulu, nu m'asi fi conosciutu pre mine insumi. Pentru ca eu „clice séu clica“ în Sabiu între români nu cunoseu, prin urmare, eu nu potu fi nici capulu, nici cod'a unei clice; eu în vietia mea nu m'amu ocupatu cu scrieri și corespondințe anonime de nici unu feliu în nici o foia publica româna, nici singuru cu atâta mai putienu în societate cu alții — și în fine pentru că sa vedeti domnilor mei! cătu de amaru v'ati inselat în identitatea stilului cu persoana mea, în ambițiunea mea, în cunoscerea împregiurărilor și chiaru și a dispozițiunei și neliniscirei animei mele în diu'a de 22 Oct., vi spunu aici verde și vi marturiscu, ca eu, protopopulu Hanni'a, nu amu avutu și nu amu nici unu amestec cu la corespondința publicata în „Albin'a nr. 80 și ca numele meu nu se afla între numele celor „Mai mulți.“

„Albin'a“, în nr. 93. din 14/26 Novembre constatéza acesteia tôte din cuventu în cuventu.

(Va urmă.)

Proiectulu minorității presei române.

(Urmare și capetu.)

Art. IX. Pres'a româna va simpatiză pururea cu marea familia latina, propagându cu staruintia între italieni, spanioli, portugesi, francesi și români urgentia unei strense alianție, pre care s'o cimenteze unu anualu congressu panu-latinu.

Fratia cu tôte nationalitățile latine nu ne pôte împedecă de a combate cu vigóre acele guverne ale lor, cari voru lucră intereselor române.

Acea fratie nu esclude de asemenea bunele relațiuni cu cele-lalte state intru cătu și pre cătu tempu ele nu voru fi contrarie aspirațiunilor nationali și democratice ale românilor.

Art. X. Pres'a româna se va silă a caută cea mai buna soluțiune pentru realizarea ideei de descentralizare, adeca de o mai completa autonomia judetiana și comunale de cătu cea actuală, intr'unu modu, în cătu asiă sa nu se vatemă cătu-si de putienu unitatea natională și politica a românilor în prezentu și în viitoriu.

Unitatea natională și politica a românilor în prezentu și în viitoriu este unică limita, până la care pôte merge aventulu descentralizării, căci încercându-ne a trece mai departe, amu dá preste criminalulu priporu alu separatismului.

Art. XI. (Intocmai că articolulu VII din proiectulu mijorității).

Art. XII. Pres'a româna recunoscă fia-cărui organu de publicitate latitudinea de a sustiené séu a combate vendiarea mosielor statului; la casu inse de a se admite vendiarea, tóta pres'a româna va cere cu taria și în unanimitate următoarele condițiuni:

1. Strainii sa fia cu totulu respinsi dela concurenția;
2. Pământulu sa se venda în locuri accesibile pentru capitaluri mici;

*) Nu va fi tocma asiă; de altmintrea de gustibus non est... Red.

3. Asociațiunile de plugari sa fia preferite d'inaitea tuturor comperatorilor;

4. Sa nu se pârda nici odata din vedere împroprietarirea insuratiilor, prevediuta prin legea rurale.

Art. XIII. Pres'a româna sa pronuncie pentru mantinerea, desvoltarea armatei permanente până la ultim'a margine, pre care o potu permite midilócele materiali ale țerei, fiindu unic'a basa solida a întregii inarmări nationale.

Pentru că toti români sa ajunga a se aperi cu arm'a și cu cartea totu-d'odata, cartea fără arma fiindu siubreda și arm'a fără carte fiindu nu numai siubreda dara și bruta, se va cere cătu mai curendu aplicarea celor prevediute la alineatu, lu edin articolulu VIII.

Nici o cheltuiela pentru arme perfectionate, mai alesu tunuri și pusce, nu pôte fi combatute de către români cei adevărati.

Art. XIV. Pres'a româna va provocă și va nutri desbateri serioșe pentru a gasi cea mai buna sistema în numirea magistratilor, astu-feliu în cătu pre d'o parte justiti'a sa fia asigurata, iera pre de alta parte organizațiunea noastră judiciara sa fia conformu cu natura nationalității române.

Art. XV. Pres'a româna va cere revisuirea sistemii existente de impozite.

Art. XVI. Pres'a româna va combate din tôte poterile sele ori-ce amestec strainu, fia dela Constantinople, fia dela Mosc'a séu de pre airi în afacerile bisericei române, și va starui ierasi din tôte poterile sele pentru a se îmbunătăti intr'unu modu radicale starea clerului nostru de miru, smulgându-se de sub invidios'a oligarchia monacale și dându-i-se midilócele morali și materiali de a lumina poporul românu și de a-i servi dreptu modulu în simțieme nationali și în moralitate.

Art. XVII. Pres'a româna cere categoricu că tôte comunitățile straine, organizate pre bas'a statelor separate pre teritoriulu românu și formându astu-feliu că unu statu în statu, sa fia constrense a intră în dreptulu comunu.

Art. XVIII. Pres'a româna nu se legă prin anticipare a sustiené séu a combate vre-o relațiune internatională, fia cu Turci'a, fia cu Prussia, fia cu Russia, Austri'a séu cele-lalte state.

Ori-cine va împedecă deplin'a desvalire a individualității natională române în conformitate cu aspirațiunile noastre traditionali, ne este inamic; ori-cine o va ajută în cursulu seu, naturale ne este amic.

Art. XIX. Pres'a româna respinge jurisdicțiunea consulară sub ori-ce forma.

Art. XX. Pres'a româna va aperi contr'a ori și cui libertatea electorală, libertatea cuvintului, libertatea presei, libertatea intrunirilor, dreptulu de petitiunare și institutiunea juriului, cari tôte, în marginile nationalității române, sunt punctele cardinali, pre cari se rezima edificiulu nostru politicu.

Invetiamentulu publicu sa fia gratuitu pentru români, dara nu liberu, ci obligatoriu.

Art. XXI. Pres'a româna se crede datore în prim'a linia:

1. A cresce natiunea în tôte pre o cale româna propria, departându-o în tôte dela o puerila imitațiune din afara, și împingându-o în tôte la consciința activă a individualității natională române;

2. A nu stitiă și a nu incuragiă sterpe agitațiuni fără principiu, ci a caută în totu-dé-un'a, că unu edificiu vechiu sa nu se derame cu usiurintia mai înainte de a se fi asigurat unu materialu mai bunu, prin care sa se înlocuiescă.

Art. XXII. Pres'a româna desaproba:

1. Ori-ce opozițiune sistematică;
2. Ori-ce coalitiune, adeca o alianția momentana, basata pre identitatea de interese trecătoare, iera nu pre identitatea de principiu permanente.

Jurnalele din minoritatea congressului presei române: „Column'a lui Trajanu.“ — „Telegrafulu.“ — „Poporul.“

Varietăți.

*) (Faptu laudabile.) Din Berivoiulu micu, districtulu Fagarasiulu, ni se scrie ca zelosulu nostru parochu de acolo Ioanu Chiusdea,

vediundu ca comunitatea noastră bisericească de acolo voiesce a zidi o biserică mai mare și mai coreșpunditoare, si-a jertfitu porțiunea sea (8 cupe de bucate de familia) pre siepte ani în folosulu bisericei ce s'a și începutu a se zidi. Onóre zelosulu pastoriu sufletescu!

*) „Scriptolegi'a“ séu modulu de a în vetiă cetitulu scriendu, îndreptariu pentru invetiatori la tractarea Abecedariului dlui Petri. se tipari inca asta vera pana la col'a a 6-a, nu se potu continua inse regulatu din caus'a morbului ce-lu cuprinse. Abia esi de atunci, col'a a 7-a și acum se tiparesce col'a a 8-a. Spera, ca ultimele 2 cole voru poté urma mai rapede, ca asiă cu finea lui Decembre a. c. opulu sa fia completu.

Acést'a spre sciința dloru cari primira cólele 1—6.

*) „M. A.“ afla ca moralitatea în Prusi'a atatu e de decadiuta în cătu se afla ómeni cari jura că marturii înainte tribunaleloru pentru ori și cine pre lângă unu onorariu de 10 grosi=50 xr. Intr'o di unulu se imbiă că marturia adresându-se cătu o persónă cu cuvintele: Dle ia-me pre mine marturia ca eu juru și pentru 5 grosi=25 xr. Cere dreptu ca iesutii nu suntu asiă estui la juramentu.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei statiuni invetiatorescu din comun'a Petreni cu alaturat'a comuna Tolti'a se escrie concursu până la 5 Dec. 1871.

Emolumentele sunt:

250 fl. v. e. lefa annuale platite în rate — cortelu naturalu și lemnele debuincioșe.

Doritorii de a ocupă acésta statiune au a-si asterne cererile lor în sensulu „Statutulu organicu“ la scaunulu protopopescu alu Oresciei — aretanda ca au invetiatu 4 clase gimnasiale și cursulu pedagogicu séu clericalu. —

Orescia 22 Nov. 1871.

Nicolau Popoviciu,
(1—3) protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Heghigu, în tractulu protopopescu alu Heghigului, statatóre din 114 familii, se escrie concursu până la 5 Decembre 871., în care di va fi și alegerea de parochu.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu două incaperi, camera, siura, gradin'a casei și 3 1/2 holde aratura.

2. Venitulu stolaru îndatinatu, și dela 80 familii o ferdela grâu, dela 22 familii câte o ferdela cucurudiu și dela 12 familii câte o jumetate ferdela cucurudiu apoi dela cei cu vite tragătoare unu caru de lemne.

Doritorii de a ocupă acésta statiune au sa astérna concursele lor instruite în sensulu statutulu organicu, la scaunulu protopopescu în Brasioyu până la tempulu prefistu.

Brasioyu 13 Novembre 1871.

Cu întielegerea comitetulu parochialu.

Ioanu Petricu,
(1—3) Protopopu.

Ad. nr. 160. ex 1871.

Citatiune edictale.

Elisabet'a Miklosiu alias Magyar carea de mai multu tempu a paresitu cu necredința pre legiuitulu ei sociu Avraamu Schiopu, ambii de religiunea ort. orient. din Merchiasia, nesciundu-se loculu ubicațiunei sele, — se citeza prin acést'a, că, în terminu de unu anu de dile dela datulu escrierei acestui edictu, sa se infacisiedie la subscri-sulu scaunu ppescu, căci la din contra, și în absentia densei se va pertractă și decide — pre bas'a S.S. canone ale bisericei noastre ort. res. — procesulu divortiale încaminatu asupra-i de barbatulu ei.

Cati'a 16 Septembre 1871.

Scaunulu ppescu gr. orient. alu Cohalmului,
că foru matrimoniale.

Nicolau D. Mircea,
Adm. prot.

3—3